

УДК 378:316.47
DOI: 10.24144/2524-0609.2023.52.176-181

Пришляк Оксана Юріївна

доктор педагогічних наук, доцент

кафедра іноземних мов

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

м. Тернопіль, Україна

pryshlyak_o@yahoo.com

<http://orcid.org/0000-0003-3108-502X>

АНАЛІЗ РІВНІВ СФОРМОВАНOSTІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Анотація. В умовах сьогодення беззаперечним є питання реформування системи української освіти у контексті мультитикультуралізму та імплементації освітнього діалогу в процесі професійної підготовки майбутніх учителів нової української школи. Мета дослідження – проаналізувати інструментарій діагностики рівнів сформованості міжкультурної компетентності майбутніх учителів нової української школи. Методи дослідження: систематизація та аналіз науково-педагогічної літератури, порівняння, класифікація, узагальнення. Автором проаналізовано інструментарій діагностики рівнів сформованості міжкультурної компетентності майбутніх учителів нової української школи та розкрито авторське розуміння компонентів, критеріїв та показників сформованості міжкультурної компетентності. На основі здійсненого узагальнення теорій міжкультурної компетентності вітчизняних та зарубіжних дослідників здійснено спробу виокремлення основних критеріїв формування міжкультурної компетентності та рівнів сформованості міжкультурної компетентності майбутніх учителів нової української школи з врахуванням сучасних викликів суспільства. Розробка цього завдання забезпечує більш повне розуміння суті міжкультурної компетентності та осмислення підходів її формування у процесі професійної підготовки майбутніх учителів НУШ.

Ключові слова: формування міжкультурної компетентності, діагностика рівнів сформованості міжкультурної компетентності, майбутні вчителі НУШ, Шкала Лайкерта.

Вступ. У сучасних умовах актуалізується питання реформування системи української освіти у контексті мультитикультуралізму та імплементації освітнього діалогу в процесі професійної підготовки майбутніх учителів нової української школи. У доповіді міжнародної комісії ЮНЕСКО, присвяченій проблемам розвитку освіти, зазначено, що в сучасних умовах знає переосмислення цільове призначення освіти у контексті викликів загальнопланетарного масштабу (глобалізаційних та міграційних процесів); констатовано, що метою освіти є гуманізація і стабілізація суспільних відносин. Головним поштовхом для формування засад якісно нової системи освіти на засадах сталого розвитку є переорієнтація існуючих програм освіти враховуючи міжкультурні виклики, національні й регіональні умови, що сприятиме формуванню міжкультурної компетентності майбутніх вчителів НУШ. Формування міжкультурної компетентності передбачає готовність індивіда до взаємодії з іншими системами культурної орієнтації та базується на повазі інших культурних цінностей. Як складне багатокомпонентне утворення міжкультурна компетентність впливає на результативність життєдіяльності, професійної діяльності у міжкультурному суспільстві та проявляється в умінні виконувати професійні функції і завдання з урахуванням особливостей соціокультурного контексту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Аналіз опрацьованої літератури засвідчив, що існує багато видів оцінок, що використовуються для діагностики рівнів сформованості міжкультурної компетентності. У «Довіднику з міжкультурної компетентності» А. Фантіні висвітлює різні напрями, формати та стратегії різних підходів до оцінювання рівнів означеного феномену. На основі їх аналізу ми дійшли до узагальнення, що кожен із виокремлених інструментів різниться тим, які показники ним оцінюються і тим, як він їх оцінює. А. Фантіні розкриває відмінності окремих інструментів оцінювання, наголошуючи при цьому на особливостях їх застосування. Дослідник також актуалізує ідею, що оскільки

зміст і саме розуміння міжкультурної компетентності може різнитися, тому важливо мати можливість вибрати такий інструментарій, тест або комбінацію тестів, який в найбільшій мірі є аплікативними в кожному окремому випадку [9].

Проведена наукова розвідка засвідчує, що у психолого-педагогічній науці не до кінця визначена критеріальна характеристика формування міжкультурної компетентності у майбутніх фахівців. Зокрема, критеріальна структура сформованості міжкультурної компетентності репрезентована у працях Н. Зуєнко [1], С. Костюк [3], О. Кричківської, Н. Лисої [4] та інших. Так, наприклад, Є. Хачатрян виокремлює когнітивний, особистісний і мовно-мовленнєвий критерії [8]; О. Сніговська – гносеологічно-оцінний, праксеологічно-орієнтувальний та аксіологічно-проективний [6]; Н. Калашнік виокремив п'ять критеріїв: мовно-культурний, особистісно-мотиваційний та професійно-комунікативний [2]. Н. Самойленко визначає п'ять критеріїв для оцінки міри сформованості міжкультурної компетентності: ціннісно-мотиваційний, когнітивний, операційно-технологічний, рефлексивний, особистісний [5, с.6].

Метою статті є здійснення теоретичного аналізу основних підходів щодо моніторингу рівнів сформованості міжкультурної компетентності майбутніх учителів нової української школи. **Методи дослідження:** систематизація та аналіз науково-педагогічної літератури, порівняння, класифікація, узагальнення.

Виклад основного матеріалу. Опираючись на позицію А. Фантіні, нами розроблено авторський інструментарій для оцінки рівнів сформованості міжкультурної компетентності майбутніх фахівців соціономічних професій [7]. За основу взято концепцію методики Альвіно Е. Фантіні, яка полягає в тому, що для діагностики міжкультурної компетентності доцільно моніторити ступінь сформованості виокремлених показників і на їх основі визначати загальний рівень сформованості досліджуваного феномену. При розробці авторського інструментарію оцінки

рівнів сформованості міжкультурної компетентності майбутніх учителів нової української школи нами враховано український контекст та авторське розуміння компонентів, критеріїв та показників сформованості міжкультурної компетентності. Розроблений інструментарій має форму самозаповнюваного опитувальника, який містить сто суджень, структурованих блоками відповідно до визначених структурних компонентів міжкультурної компетентності та показників, виокремлених для їх діагностики. В основі опитувальника лежить шкала Лайкерта [9]. Респондент має змогу оцінити ступінь своєї згоди або незгоди з кожним із запропонованих суджень, виходячи із свого особистого уявлення. Відповідаючи на запитання по шкалі Лайкерта, респонденти вказують свій рівень згоди чи незгоди щодо симетричної шкали «погоджуюсь-не погоджуюсь» за серією запитань. Таким чином, діапазон фіксує інтенсивність своїх почуттів для даного питання. В опитувальнику використовується 5 градацій: 1 (однозначно ні); 2 (скоріше ні, аніж так); 3 (скоріше так, аніж ні); 4 (так); 5 (однозначно так). Опитувальник також містить блок запитань, які дозволяють отримати особисті дані про респондентів.

У процесі дослідження нами виокремлено такі компоненти сформованості міжкультурної компетентності у майбутніх вчителів НУШ: *мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, комунікативний та конативний*. Узагальнивши погляди науковців (Н. Калашнік [2], О. Кричківська [4], О. Сніговська [6], Є. Хачатрян [8] та ін.) нами виокремлено такі критерії формування міжкультурної компетентності у майбутніх учителів НУШ: *мотиваційно-ціннісний, пізнавально-когнітивний, діяльнісно-практичний, професійно-комунікативний, рефлексивно-особистісний*, що відповідають визначеним компонентам. *Мотиваційно-ціннісний* критерій включає систему мотивів і цінностей студента, що спонукає його до формування міжкультурної компетентності, ставлення до неї як до суспільно та професійно-необхідної у майбутній професійній діяльності. *Пізнавально-когнітивний* характеризується рівнем засвоєння сту-

дентами знань, розуміння сутності, змісту, мети міжкультурної компетентності. *Діяльнісно-практичний* – вмінням застосовувати фахові знання у міжкультурному середовищі; виконувати професійні функції і завдання у міжкультурній взаємодії; розвинутою поведінковою гнучкістю. *Професійно-комунікативний* – знаннями про сутність, зміст і особливості міжкультурної комунікації та вмінням застосовувати їх на практиці у процесі налагодження міжкультурної взаємодії та виконання професійних функцій і завдань. *Рефлексивно-особистісний* – рівнем рефлексії та сформованості рис, які сприятимуть ефективній міжкультурній взаємодії та якісному виконанню професійних функцій у міжкультурному середовищі.

Критерії міжкультурної компетентності майбутніх вчителів НУШ характеризуються показниками. Під показником ми розуміємо ознаку чого-небудь, яскравий вияв критерію на окремому етапі формування міжкультурної компетентності. Вважаємо за доцільне обґрунтувати показники кожного з виокремлених критеріїв сформованості міжкультурної компетентності у майбутніх вчителів НУШ.

Зокрема, показниками *мотиваційно-ціннісного критерію* є: умотивованість до формування міжкультурної компетентності та сформованість цінностей та ідеалів; *пізнавально-когнітивного* – сформованість (наявність) системи знань про історію, культуру, традиції, ментальність представників інших культур, міжкультурну взаємодію, цінності, моральні норми, заборони; та усвідомлення (розуміння) сутності, змісту, мети і важливості міжкультурної компетентності; *діялісно-практичного* – здатність до професійної діяльності в міжкультурному середовищі та розвиненість поведінкової гнучкості; *професійно-комунікативного* – володіння знаннями про сутність, зміст і особливості міжкультурної комунікації та розвиненість комунікативних вмінь; *рефлексивно-особистісного* – здатність до рефлексії та сформованість значущих особистісно-професійних якостей.

Взаємозв'язок компонентів, критеріїв і показників сформованості міжкультурної компетентності у майбутніх фахівців представлено у табл. 1.

Таблиця 1.

Взаємозв'язок між компонентами, критеріями та показниками сформованості міжкультурної компетентності у майбутніх вчителів НУШ

Компоненти	Критерії	Показники
Мотиваційний	мотиваційно-ціннісний	– умотивованість до формування міжкультурної компетентності; – сформованість цінностей та ідеалів.
Когнітивний	Пізнавально-когнітивний	– сформованість (наявність) системи знань про історію, культуру, традиції, ментальність представників інших культур, міжкультурну взаємодію, цінності, моральні норми, заборони; – усвідомлення (розуміння) сутності, змісту, мети і важливості МК.
Діяльнісний	Діялісно-практичний	– здатність до професійної діяльності в міжкультурному середовищі; – розвинена поведінкова гнучкість.
Комунікативний	Професійно-комунікативний	– оволодіння знаннями про сутність, зміст і особливості міжкультурної комунікації; – розвиненість комунікативних вмінь
Конативний	Рефлексивно-особистісний	– здатність до рефлексії; – сформованість значущих особистісно-професійних якостей.

Джерело: розроблено автором дослідження

Діагностика визначених критеріїв та показників слугує основою визначення сформованості міжкультурної компетентності майбутніх вчителів НУШ. Під рівнем сформованості міжкультурної компетентності майбутніх фахівців розуміємо градацію виміру засвоєних майбутніми фахівцями знань, умінь і навичок та оцінку їхньої поведінки при вирішенні

численних різноманітних навчальних і професійних ситуацій, що передбачає співставлення за виокремленими компонентами, критеріями та показниками.

Аналіз наукових поглядів дослідників Н. Зуєнко [1], С. Костюк [3], О. Кричківської, Н. Лисої [4], Є. Хачатрян [8], О. Сніговської [6], Н. Калашнік [2], Н. Самойленко [5] стосовно рівнів сформованості

означеного феномену послужив підставою для виокремлення чотирьох рівнів: (високого, достатнього, середнього і низького). Характеристику цих рівнів подано в табл.2.

Таблиця 2.

Характеристика рівнів сформованості міжкультурної компетентності у майбутніх вчителів НУШ

Рівні	Компоненти				
	Мотиваційний	Когнітивний	Комунікативний	Діяльнісний	Конативний
Високий	– високий рівень активності на формування міжкультурної компетентності (далі – МК), високий рівень пізнавальної зацікавленості в набутті досвіду міжкультурної взаємодії та МК, умотивованість до формування МК; – свідомий активний прояв сформованих гуманістичних цінностей, моральних ідеалів та спрямованості на їх формування; – прояв толерантного ставлення до представників інших культур.	– повнота і ґрунтовність засвоєної системи знань щодо категорій, змісту між культурної діяльності та між культурної взаємодії; – позитивний досвід між культурної комунікації; – високий рівень сформованості системи знань про цінності, моральні норми, притаманних представникам інших культур; – спроможність автономно збирати, систематизувати й обробляти інформацію задля поглиблення знань з МК.	– вільне спілкування з урахуванням комунікативних стратегій та правил етикету, притаманних іншій культурі; –автоматизовані навички монологічного та діалогічного мовлення; – готовність до діалогу, комунікації.	– яскраво виражена здатність до професійної діяльності в між культурному середовищі відповідно до норм «іншої культури», сприймання індивідуальних, психологічних, соціальних та культурних особливостей представників різних культур; – розвинена поведінкова гнучкість, здатність управляти стресом, долати протиріччя та конфлікти, налагоджувати співробітництво та контакти.	– яскраво виражена здатність до рефлексії; – стійкий характер виявлення значущих особистісно- професійних якостей (гуманістична спрямованість, особиста та соціальна відповідальність, почуття власної гідності та поваги до інших, тактовність, готовності зрозуміти інших та прийти на допомогу, комунікабельність, емоційна стійкість); – високий рівень усвідомленої емпатії.
Достатній	– спрямованість активності на формування МК, прояв пізнавальної зацікавленості в набутті досвіду МК, зацікавленість у тематиці між культурної компетентності; – відтворювальний прояв сформованих гуманістичних цінностей, моральних ідеалів та спрямованості на їх формування; – розуміння та відтворення толерантного ставлення до представників інших культур.	– відтворення засвоєної системи знань щодо категорій, змісту між культурної діяльності та між культурної взаємодії; – наявність досвіду між культурної комунікації; – засвоєння системи знань про цінності, моральні норми, притаманних представникам інших культур; – здатність під наглядом збирати, систематизувати й обробляти інформацію задля поглиблення знань з МК.	– Здатність до спілкування з урахуванням комунікативних стратегій та правил етикету, притаманних іншій культурі; – прояв навичок монологічного та діалогічного мовлення; – вміння налагоджувати діалог, комунікацію.	– розуміння необхідності та готовність до роботи у між культурному середовищі відповідно до норм «іншої культури», достатній рівень сприймання індивідуальних, психологічних, соціальних та культурних особливостей представників різних культур; – на достатньому рівні розвинена поведінкова гнучкість, здатність управляти стресом, вміння долати протиріччя та конфлікти, налагоджувати співробітництво та контакти.	– прояв здатності до рефлексії; – прояв значущих особистісно- професійних якостей (гуманістична спрямованість, особиста та соціальна відповідальність, почуття власної гідності та поваги до інших, тактовність, готовності зрозуміти інших та прийти на допомогу, комунікабельність, емоційна стійкість); – прояв усвідомленої емпатії.

продовження таблиці 2

Середній	<p>– недостатньо стійка спрямованість особистості на формування МК, зацікавленість в набутті досвіду МК, типовість мотиваційно-ціннісного ставлення до міжкультурної компетентності;</p> <p>– пасивний прояв сформованих гуманістичних цінностей, моральних ідеалів та спрямованості на їх формування;</p> <p>– недостатньо свідомий прояв толерантного ставлення до представників інших культур.</p>	<p>– поглиблені знання щодо категорій, змісту міжкультурної діяльності та міжкультурної взаємодії;</p> <p>– володіння позитивним досвідом міжкультурної комунікації;</p> <p>– середній рівень сформованості системи знань про цінності, моральні норми, притаманних представникам інших культур;</p> <p>– недостатні вміння самостійного пошуку й опрацювання інформації щодо МК.</p>	<p>– розвинені навички монологічного мовлення, вміння виокремити та відтворити необхідну інформацію, спираючись на складений план або запитання;</p> <p>– сформовані навички діалогічного мовлення на певну тематику;</p> <p>– пасивність у побудові діалогу, комунікації.</p>	<p>– Середньо виражена здатність до професійної діяльності в міжкультурному середовищі відповідно до норм «іншої культури», недостатньо високий рівень сприймання індивідуальних, психологічних, соціальних та культурних особливостей представників різних культур;</p> <p>– розвинений середній рівень поведінкової гнучкості, здатності управляти стресом, долати протиріччя та конфлікти, налагоджувати співробітництво та контакти.</p>	<p>– недостатньо виражена здатність до рефлексії;</p> <p>– недостатній характер виявлення значущих особистісно-професійних якостей (гуманістична спрямованість, особиста та соціальна відповідальність, почуття власної гідності та поваги до інших, тактовність, готовності зрозуміти інших та прийти на допомогу, комунікабельність, емоційна стійкість);</p> <p>– недостатньо високий рівень усвідомленої емпатії.</p>
Низький	<p>– не сформованість мотивів до розвитку МК;</p> <p>– низький рівень сформованості гуманістичних цінностей, моральних і громадських ідеалів;</p> <p>– ситуативне виявлення сформованих професійно-необхідних цінностей;</p> <p>– не сприйняття представників інших культур, їх звичаїв і традицій.</p>	<p>– слабкі знання щодо категорій, змісту міжкультурної діяльності та міжкультурної взаємодії;</p> <p>– відсутність позитивного досвіду міжкультурної комунікації;</p> <p>– обмежене уявлення про цінності, моральні норми, притаманних представникам інших культур;</p> <p>– брак інформації щодо способів здобуття знань про МК.</p>	<p>– уявлення про культуру, поведінку, спілкування, мовлення у міжкультурному середовищі;</p> <p>– уміння брати участь у розмові згідно із заданою ситуацією спілкування, використовуючи мовний досвід;</p> <p>– небажання комунікувати з представниками інших культур.</p>	<p>– низький рівень готовності до професійної діяльності в міжкультурному середовищі відповідно до норм «іншої культури», низький рівень сприймання індивідуальних, психологічних, соціальних та культурних особливостей представників різних культур;</p> <p>– низький рівень поведінкової гнучкості, здатності управляти стресом, долати протиріччя та конфлікти, налагоджувати співробітництво та контакти.</p>	<p>– не виражена здатність до рефлексії;</p> <p>– нестійкий характер виявлення значущих особистісно-професійних якостей (гуманістична спрямованість, особиста та соціальна відповідальність, почуття власної гідності та поваги до інших, тактовність, готовності зрозуміти інших та прийти на допомогу, комунікабельність, емоційна стійкість);</p> <p>– низький рівень усвідомленої емпатії.</p>

Джерело: розроблено автором дослідження

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проведена діагностика визначених компонентів, критеріїв та показників слугує основою моніторингу рівнів сформованості міжкультурної компетентності майбутніх вчителів НУШ. Виокремлені

компоненти, критерії і показники оцінки рівнів сформованості міжкультурної компетентності майбутніх вчителів НУШ тісно взаємопов'язані та взаємозумовлені, являють собою цілісне утворення. Виокремлені критерії та їх показники можуть слугувати основою

для моніторингу та оцінки (при необхідності) сформованості міжкультурної компетентності майбутніх вчителів НУШ. Діагностика рівнів сформованості міжкультурної компетентності дозволяє співставити отриманий результат із поставленими завданнями та спостерігати за динамікою досліджуваного процесу; оцінювати доцільність застосування тих чи інших форм, методів і засобів, визначати ефективність їх

впливу, здійснювати корекцію через внесення значних або часткових змін. Виконане дослідження не вичерпує всіх аспектів піднятої проблеми. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у площині упровадження інноваційних підходів та змістово-технологічного забезпечення формування міжкультурної компетентності майбутніх вчителів НУШ у системі неперервної (післядипломної) освіти.

Конфлікт інтересів. Автори підтверджують відсутність фінансових, особистих чи інших інтересів, що можуть розглядатися як потенційний конфлікт інтересів щодо публікації цієї статті.

Фінансування. Робота виконана за відсутності фінансової підтримки з боку будь-яких організацій.

Доступність даних. Це теоретичне дослідження не передбачає використання додаткових наборів даних.

Використання штучного інтелекту. Інструменти штучного інтелекту не використовувались при написанні цієї роботи.

Список використаної літератури

1. Зуєнко Н.О., Андрела І.О. Критеріально-рівневий підхід до формування міжкультурної комунікативної компетентності студентів-філологів. *Актуальні проблеми педагогіки, психології та професійної освіти*. 2015. Т. 1, № 2. С. 64–69.
2. Калашнік Н.В. Критерії, показники та рівні сформованості міжкультурної комунікативної компетентності іноземних студентів-медиків. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка*. Серія: Педагогіка. Тернопіль, 2014. № 1. С. 62–67.
3. Костюк С.С. Розвиток компетентностей міжкультурної комунікації студентів-іноземців на основному етапі навчання української мови: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Київський університет ім. Бориса Грінченка. Київ, 2018. 22 с.
4. Кричківська О.В., Лиса Н.С. Критерії та показники сформованості міжкультурної комунікативної компетентності у студентів-випускників вищих навчальних закладів економічного профілю. *Молодий вчений*. 2017. №10. С. 461–466.
5. Самойленко Н. Б. Теоретичні та методичні засади формування міжкультурної компетентності майбутніх фахівців гуманітарного профілю у вищих педагогічних навчальних закладах: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 / НАПН України. Інститут вищої освіти. Київ, 2014. 40 с.
6. Сніговська О. В. Формування міжкультурної компетентності майбутніх фахівців з міжнародних відносин в освітньому середовищі класичного університету. автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Уманський державний педагогічний університет ім. Павла Тичини. Умань, 2014. 24 с.
7. Пришляк О. Ю. Формування міжкультурної компетентності майбутніх фахівців соціономічних професій: теоретичний контекст: монографія; за наук. ред. В. П.Кравця. Тернопіль: Осадца Ю. В., 2021. 556 с.
8. Хачатрян Є. Л. Формування міжкультурної дискурсивної компетентності майбутніх фахівців з економіки в процесі вивчення гуманітарних дисциплін: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Харківський національний економічний університет ім. Семе́на Кузне́ця. Харків, 2020. 210 с.
9. Ryks N. Intercultural competence: A journey to understanding and assessing, conducted by the Intrcultural Development Inventory. 1995. 169–171 p.

References

1. Zuyenko, N.O., & Andrela, I.O. (2015). Kryterial'no-rivnevyy pidkhd do formuvannya mizhkul'turnoyi komunikatyvnoyi kompetentnosti studentiv-filolohiv [Criterion-level approach to the formation of intercultural communicative competence of philology students]. *Aktual'ni problemy pedahohiky, psykhohihiy ta profesiynoyi osvity*, 1(2), 64–69. [in Ukrainian].
2. Kalashnik, N.V. (2014). Kryteriyi, pokaznyky ta rinvni sformovanosti mizhkul'turnoyi komunikatyvnoyi kompetentnosti inozemnykh studentiv-medykiv. [Criteria, indicators and levels of formation of intercultural communicative competence of foreign medical students]. *Naukovi zapysky Ternopil's'koho natsional'noho pedahohichnoho universytetu im. Volodymyra Hnatyuka*. Seriya: Pedahohika, 1, 62–67. [in Ukrainian].
3. Kostyuk, S.S. (2018). Rozvytok kompetentnostey mizhkul'turnoyi komunikatsiyi studentiv-inozemtsiv na osnovnomu etapi navchannya ukraiyins'koyi movy [Development of intercultural communication competencies of foreign students at the main stage of learning the Ukrainian language]. Extended abstract of candidate dissertation. Kyiv, Kyivskyy universytet im. Borysa Hrinchenka. [in Ukrainian].
4. Krychkiys'ka, O.V., & Lysa, N.S. (2017). Kryteriyi ta pokaznyky sformovanosti mizhkul'turnoyi komunikatyvnoyi kompetentnosti u studentiv-vypusknikiv vyshchyykh navchal'nykh zakladiv ekonomichnoho profilyu [Criteria and indicators of the formation of intercultural communicative competence among students-graduates of higher educational institutions of economic profile]. *Molodyy vchenyy*, 10, 461–466. [in Ukrainian].
5. Samoylenko, N.B. (2014). *Teoretychni ta metodychni zasady formuvannya mizhkul'turnoyi kompetentnosti maybutnikh fakhivtsiv humanitarnoho profilyu u vyshchyykh pedahohichnykh navchal'nykh zakladakh* [Theoretical and methodological principles of the formation of intercultural competence of future specialists in the humanitarian profile in higher pedagogical educational institutions]. Extended abstract of doctoral dissertation. NAPN Ukrayiny. Instytut vyshchoyi osvity. [in Ukrainian].
6. Snihov's'ka, O.V. (2014). *Formuvannya mizhkul'turnoyi kompetentnosti maybutnikh fakhivtsiv z mizhnarodnykh vidnosyn v osviti'omu seredovyschi klasychnoho universytetu* [Formation of intercultural competence of future specialists in international relations in the educational environment of a classical university]. Extended abstract of candidate dissertation. Umanskyy derzhavnyy pedahohichnyy universytet im. Pavla Tychyny. [in Ukrainian].
7. Pryshlyak, O.Yu. (2021). *Formuvannya mizhkul'turnoyi kompetentnosti maybutnikh fakhivtsiv sotsionomichnykh profesiy: teoretychnyy kontekst* [Formation of intercultural competence of future specialists in socionomic professions: theoretical context]. Osadtsa Yu.V. [in Ukrainian].
8. Khachatryan, Ye.L. (2020). *Formuvannya mizhkul'turnoyi dyskursyvnoyi kompetentnosti maybutnikh fakhivtsiv z ekonomiky v protsesi vyvchennya humanitarnykh dysyplin* [Formation of intercultural discursive competence of future specialists in economics in the process of studying humanitarian disciplines]. Unpublished candidate dissertation. Kharkiv, Kharkivskyy natsional'nyy ekonomichnyy universytet im. Semenа Kuznetsya. [in Ukrainian].
9. Ryks, N. (1995). Intercultural competence: A journey to understanding and assessing, conducted by the Intrcultural Development Inventory, 169–171.

Статус статті: Отримано: 02.03.2023 Прийнято: 07.04.2023 Опубліковано: 04.05.2023

Pryshliak Oksana

Doctor of Pedagogical Sciences, Ph.D., Associate Professor
Foreign Languages Department
Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University

ANALYSIS OF LEVELS OF FORMATION OF INTERCULTURAL COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS OF THE NEW UKRAINIAN SCHOOL

Abstract. In today's conditions, the issue of reforming the Ukrainian education system in the context of multiculturalism and the implementation of educational dialogue in the process of professional training of future teachers of the new Ukrainian school is undeniable. The purpose of the research is to analyze the diagnostic toolkit of the levels of formation of intercultural competence of future teachers of the new Ukrainian school. Research methods: systematization and analysis of scientific and pedagogical literature, comparison, classification, generalization. The author analyzed the toolkit for diagnosing the levels of the formation of intercultural competence of future teachers and revealed her understanding of the components, criteria and indicators of the formation of intercultural competence. The diagnosis of the defined criteria and indicators serves as the basis for determining the formation of intercultural competence of future teachers of the new Ukrainian school. By the level of formation of intercultural competence of future specialists, we understand the gradation of the measurement of the knowledge, abilities and skills acquired by future specialists and the assessment of their behavior when solving numerous and diverse educational and professional situations, which involves comparison according to selected components, criteria and indicators. On the basis of the generalization of the theories of intercultural competence of domestic and foreign researchers, an attempt was made to identify the main criteria for the formation of intercultural competence and the levels of formation of intercultural competence of future teachers of the new Ukrainian school, taking into account the modern challenges of society. The development of this task provides a more complete understanding of the essence of intercultural competence and an understanding of the approaches to its formation in the process of professional training of future teachers of the new Ukrainian school.

Key words: formation of intercultural competence, diagnosis of the levels of formation of intercultural competence, future teachers of the new Ukrainian school, Likert scale.